

VĚK MOCNOSTÍ (2. pol. 19. století a poč. 20. století)

2. České země ve věku mocností

Otázka, která se nám nabízí v této kapitole, zní: Jak se naše země s touto etapou vypořádaly? Musíme si na rovinu říct, že zůstáváme nadále pod Rakouskem, které si zrovna dvakrát nějaké ty velké změny nemaluje. Bylo to koneckonců už vidět v roce 1848. Ještě si vzpomenete na děsivého Windischgrätze, který neváhal ve svém návalu zlosti využít i děl proti povstalcům. Toho roku sice skončila vláda Metternicha, ale my jsme se na moc dlouho dobu neradovali. Hned v 50. letech tu máme dalšího politika. Jeho jméno bude tentokrát znít Alexandr Bach. Ne nadarmo se vžilo heslo „Bacha na Bacha!“, současně učebnice nám hovoří o etapě tzv. Bachova neoabsolutismu.

Totíž právě Alexandr Bach se mimo jiné rozhodl, že nebude vůbec respektovat, že se na území Rakouska nacházejí také nějaké „kdysi svobodné“ státy, mezi něž jsme se řadili i my. Vždyť právě z toho důvodu jsem upozorňoval na to, že posledním skutečným českým králem byl Ferdinand V., i když... No však už víte☺.

Celé období Bacha skončilo jeho odvoláním. Prý nezvládl situaci v roce 1859, kdy se od Rakouska po dlouhých snahách konečně oddělila Itálie. No, povězme si to na rovinu, Rakušané přišli o docela slušné výnosné území. Sami můžete zapřemýšlet nad tím, v čem vlastně celý ten italský skvost spočíval.

Tady si dovolím jednu vsuvku. Už z minulého oddílu, který pojednával o romantismu, víte, že roku 1848 se dostal na rakouský trůn císař František Josef (prostě Franz Josef) a tento panovník zde vydrží až do poloviny I. světové války, tedy panovníci se v naší etapě nijak střídát nebudou. To je fajn, ne? Tak právě tento císař vydává rok po odvolání ministra Alexandra Bacha (tedy roku 1860) tzv. Říjnový diplom, kterým vrací opět určité svobody a práva jednotlivým zemím, na které se Rakousko dělilo. I když pravdou je, že ne každá z těchto zemí na tom byla stejně jako ta sousední. A tohle bylo vidět například v roce 1867 v Uhrách. Právě tohoto roku se nám „naše“ slavné Rakousko rozdělilo na dvě, řekněme rovnocenné části. Nastalo jednoduše období dvojvládí (tzv. dualismus) a my začínáme už konečně mluvit o Rakousko-Uhersku. To znamená, že na tom Maďaři přece jen byli o něco lépe než my.

Ale na druhé straně i nám šedesátá léta 19. století donesla určité povzbuzení. Pokud vám něco říká pojem SOKOL, tak vězte, že žádná takováto česká tělovýchovná jednota by tu roku 1862 rozhodně nemohla vzniknout, pokud by se situace neuvolnila i u nás. O položení základního kamene Národního divadla (samozřejmě 1868) ani nemluvě☺.

Také situace na naší univerzitě se lepší. Začíná sem totiž přicházet více českých vědců a učitelů. Ještě si vzpomenete, jak tomu bylo s naší univerzitou v době Dekretu kutnohorského čtyři sta padesát let předtím?

Mezi českými vědci se koneckonců objevuje i náš pozdější prezident Masaryk, ale přece jen si musí ještě chvilku počkat. Pro nás by snad mohlo být alespoň důležité to, že udělá všechno proto, aby se ta naše republika konečně osamostatnila. Snad by bylo trapné nevědět, kdy k tomu došlo, co říkáte? Kdypak se nejde do školy, protože je státní svátek?

Na závěr by se možná hodilo, abych tuhle kapitolu shrnul do dvou vět, ale já to schválně neudělám, to je totiž vaše práce☺, jenom připomínám, že historie pro Tebe bude mít cenu jedině tehdy, když si ji sám přežvýkáš a uděláš si na ni také trochu svůj vlastní náhled. Co Ty na to?